

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE -UITGAVE : VAN NERUM : MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

Maandelijks uitgave Nr 49 der grasmaand (APR) 1964

ART. 206 : DE BROUWERS VAN HOEGAARDEN (vervolg van art. 205)

Nopens het samenwerkingsstelsel waren ook nog op volgende brouwerijen de onderstaande huurbrouwers geassocieerd :

- Brouwerij LABOURS
Jan VAN DEN BEMPT (1)
- Brouwerij "de Engel"
Hendrik NIJS (2) en Jan JACOBS
- Brouwerij VANDERSTRAETEN
Guill. VAN SIMPHOVEN (3), JAN NIJS (4) en Ph. de CHERF
- Brouwerij SWEERTS
Engel PEETERS (5) en Charles VAN NERUM (6)
- Brouwerij SCHEPERS
Bertel GROOTAERS (7), Jan BORMANS (8), DEPAS, P. BEETENS en Serv. SWEERTS (9).
- Brouwerij VAN NERUM
G. ROTTHY, Meler COLLARD, Hendrik SWEERTS (10), Bertel en Engel PEETERS, J. GOORDTS (11), Jan MAES (12) en Wwe CROES.
- Brouwerij BIETENS
Marie de DIEST, G. NIJS (13), H. TAVERNIERS en F. MAES (14)
- Brouwerij DUMONT
Lambert HUYBENS (15) en Goort FINOELST
- Brouwerij GEERTS
L. FINOELST en Peter JANSSENS (16)
- Brouwerij GENTIL
Peeter STOCKMANS en Jan VAN DEN BEMPT (17)

- (1) Huurbrouwer tot begin 1725, om vervolgens zijn eigen brouwerij open te stellen (zie blz: 284)
- (2) x 1722 Anna VANDERSTRAETEN
- (3) x Maria Magd. VANDERSTRAETEN. Burg. te Hoeg. in 1718, 1725 en 1751 en later politie-officier.
- (4) x 1711 Anna Margr. BORMANS
- (5) Staakte einde 1722 zijn eigen paenhuis, om huurbrouwer te worden (zie blz. 283)
- (6) Eigenaar-brouwer in de St Corneliushoeve op de Vroente (zie blz 284)
- (7) x 1692 Marie BOESMANS
- (8) x 1718 Elisabeth VAN DE WINKEL
- (9) Eigenaar-brouwer op de Paradijshoeve (zie blz 274)
- (10) Zie blz. 290 voetnoot 20
- (11) x 1684 Agnes Collyn
- (12) * 1695 zoon van Adrianus en Jeanna Mahau
- (13) Wsch. deze die x 1690 met Marie VAN HOOFF
- (14) Wsch. * 1695 als zoon van Jan en Matie Anne Ballis
- (15) Gezworene te Houtem
- (16) Wsch. x 1717 Elisabeth Bormans (We van Jean Dumont). Zoon van Peeter Janssens de oude en Marie Peeters
- (17) Zie voetnoot 1.

Uit deze lijst van associatie blijkt dat sommige boerenbrouwers zoals Peeter STOCKAANS, Jan VAN DE BEMPT, Hendrik SWEERTS, enz. . . . , in meer dan één paenhuis hun brouwsels lieten klaar maken en dus meerdere associaties aangingen. Het is ook duidelijk dat sommige eigenaar-brouwers als SWEERTS en VAN NERUM nog in andere brouwerijen brouwen, wellicht omdat zij in hun eigen ketel alle bestellingen niet konden verwerken.

9° De topperiode (1726 - 1740)

In 1726 ving de topperiode uit de Hoegaardse brouwersgeschiedenis aan. De Luikse overheid had de taksen vermindert. Het "stuck bier" werd met 7 stuivers verlaagd, zodat het nog op 3 schellingen stond. De brouwerij SWEERTS, die van in 't begin der eeuw aan kop had gestaan met de hoogst getakseerde ketel, werd nu door Wwe NIJS, de grote molen, 't groot paenhuis, en de Engel voorbijgestoken. Hun ketel was op 3,4 p. gesteld, terwijl SWEERTS en GEERTS slechts op 3,1 p. stond. Daarop volgden LABOURS 3 p., DUMONT en VANDERSTRAETEN 2,7 p., BIETENS, 't paenhuis op de Beek, SCHEPERS en VAN NERUM met 2,6 p.

Zo we het ketelvermogen met de vorige periode vergelijken, zien we dat de hoogst belaste brouwkets (Wwe NIJS enz. .) nu tot een volume van 37 Hl. waren gestegen, terwijl SWEERTS op 33 Hl bleef. De ketel van VAN NERUM en zijn getal bedroeg 29 Hl. in plaats van 22 Hl. Dus over 't algemeen een verhoging van de ketelinhoud ingevolge de taksverlaging.

Datzelfde jaar stelde Wwe Francis VAN SIMPHOVEN haar brouwerij open. Haar echtgenoot was steeds huurbrouwer geweest en na zijn dood in 1723 had zijn weduwe een associatie aangegaan op de Brouwerij REGA (18). Nu bezat zij echter haar eigen paenhuis, dat op 2,2 p. stond, maar nooit grote opgang maakte. Rond 1751 werd het door haar neef Henri VAN SIMPHOVEN (19) overgenomen, maar zou een paar jaren later reeds ophouden.

In 1727 waren er nog steeds 18 brouwerijen in werking (20), doch het getal huurbrouwers was tot 93 gestegen. Het paenhuis SWEERTS bleef nochtans zijn naam en faam behouden, want het was uit deze ketel dat het bier van de Bisschop kwam. Zo lezen we in de Brouwregisters (21) : " - 12 patt. 2 sch. getelt aan Serv. SWEERTS, voor 1 stuck bier geleverd aen de heer archidiaq tot Luyck". In deze prijs waren de doorvoerrecht en transportkosten begrepen zodat de ton (ca 133 L.) van uit Hoegaarden naar Luik gevoerd, op ongeveer 4 p. 2 st. kwam.

In 1728 genoot " 't groot paenhuis, de eer alleen aan de leiding te staan met de hoogst getakseerde brouwkets, op 3,4 p. gesteld. Het werd gevolgd door Wwe NIJS, de grote molen, de Engel en SWEERTS 3,1p., LABOURS 3 p., H. GEERTS en VANDERSTRAETEN 2,7 p., 't paenhuis op de Beek, SCHEPERS en VAN NERUM 2,6 p. De overigen lagen onder 't gemiddelde. Twee jaren later kwam H. GEERTS niet meer op, maar werd door twee nieuwe brouwerijen vervangen, namelijk Guill. LOOSEN te Houtem (22) en Jan DOTREMONT in het dorp zelf, onderscheidelijk met 2,4 p. en 2,2 p. belast. Laatstgenoemde zou opgang maken en vergt nadere uitleg.

Brouwerij DOTREMONT :

Dit paenhuis bevond zich op het "Canal" (op de hoek gevormd door de Vroente en de steenweg naar Tienen). Het werd uitgebaat door Jan DOTREMONT, burgemeester in 1723 en 1728. Hij was ° 1692 als zoon van Jacques x Marie NEUTEL en huwde in 1719 met Maria Anna SCHOELMEESTERS (23).

Uit deze echt sproten :

- Maria Elisabeth ° 1719, (24), Anna Maria ° 1721 (25), Maria Anna ° 1727 (26), Jan ° 1730, Paul ° 1733 en Isabella Clara ° 1735.

Rond 1760 nam zijn zoon Jan (° 1730) de brouwerij van zijn vader over en liet er het jaartal "1780" op aanbrengen. Deze was datzelfde jaar x met Anne Gertrude NIJS (27) en werd in 1774 en 1775 tot Burgemeester verkozen. Uit zijn huwelijk sproten :

- Jan ° 1761, Jacques ° 1764, Libert ° 1767, Marie Therese ° 1769 (28), Jeanne ° 1772, Norbert ° 1774 en Bernard ° 1778.

Later kwam de brouwerij in 't bezit van Clement Jacques DOTREMONT bijgenaamd "den Duc" (29).

(18) Zie blz. 290 voetnota 10

(19) ° 1732 + 1758. Zoon van de Politie-officier en Burgemeester Guill. VAN SIMPHOVEN

(20) 't Klooster wordt niet meer vermeld, zodat wij het ook niet meer in aanmerking nemen.

(21) SGL/Hoeg. reg. 4273

(22) Ook Loes, Loos of Lowis genaamd

(23) ° 1696 dochter van Liebrecht x Margr. Bormans. Deze laatste was de dochter van Burg. en Brouwer Daniël Bormans x Joh. Van den Putte.

(24) Wsch. x 1758 met Pierre Wauters

(25) Wsch x 1747 met Egide Fr. Bernard Collart

(26) Wsch x 1756 met Jean Sproelans

(27) Wsch. ° 1735 dochter van Jacques Nijs x Françoise Thérèse Van Osmael (zie blz 273 - voetnota 10)

(28) x 1791 Lambert Finoelst

(29) ° 1842 zoon van Servais, kleinzoon van Norbert en achterkleinzoon van Jan Dotremont en Anne Gertrude Nijs

In het jaar 1730 toen de brouwerij DOTREMONT opkwam, zakte "t groet paenhuis" dat sedert 1728 alleen aan de leiding had gestaan, reeds terug tot op 3,1 p., zodat het opnieuw door Wwe NIJS, de grote molen, de Engel en SWEERTS ingehaald werd, onmiddellijk gevolgd door 't paenhuis op de Beek, LABOURS, VANDERSTRAETEN, SCHEPERS, VAN NERUM en Wwe VAN SIMPHOVEN met 2,6 p.

De bierproductie begon aanzienlijk te stijgen, namelijk 400 brouwsels voor de eerste helft en 500 voor de tweede helft van 't jaar, hetzij 75 brouwsels meer dan in 1722.

In 1734 kwamen er nog 4 nieuwe brouwerijen bij, zodat het aantal reeds op 23 werd gebracht. Het waren :

Brouwerij Henri NIJS :

Denkelijk lag deze brouwerij in de gebouwen van het oude Wezenhuis op de Stoopkensstraat en werd gehouden door Henri NIJS. Hij werd * 1690 als zoon van de huurbrouwer Guillaume en Marie VAN HOOFF (30). Waarschijnlijk dezelfde die x 1722 met Anne VANDERSTRAETEN (31), en bijgevolg de schoonbroeder van Brouwer Jan VANDERSTRAETEN.

Uit hun huwelijk sprongen :

Gabriël * 1724, Anne Marie * 1726, Jan Corneel * 1729, Ph. Jacq. * 1732, Anne Cath * 1735, Anne Therese * 1738, Anne Elisabeth * 1741 en Lambert Henri * 1745.

Rond 1750 werd het paenhuis overgenomen door zijn broeder Servais, geboren 1704 en gehuwd 1735 met Maria Ferdinanda VAN SIMPHOVEN (32). Hij was in 1741 Burgemeester te Hoeg.

Uit deze echt werden geboren :

"Nadien in handen van brouwer Jacques Antoine NIJS * 1739 (x Anne Marie Dumont uit 1747 (33), Houtem). Na zijn dood opgevolgd door zijn zoon Servais NIJS * 1778 (x Cath. Van Nerum) en vervolgens overgegaan op diens zoon Alexander (x Euphémie Michiels).

Brouwerij van BOST :

Eerst uitgebaat door H. KRUYTERS en later rond 1750 vermoedelijk voortgezet door Goort LATHIN, die het volgende jaar reeds zou ophouden.

Brouwerij Henri VAN AUTGAERDEN :

Deze brouwerij lag ^{op de voete - latere buickhof beleege} in het dorp en was het eigendom van Henri VAN AUTGAERDEN. Hij werd * 1702 als zoon van Henri en Judith VAN SIMPHOVEN (34) en x rond 1732 met Maria Cath. VAN HAGENDOREN (35) en xx 1744 met Elisabeth VAN DEN BEMPT. Zijn kinderen waren :

Cath. * 1732, Isabella * 1734, Jeanne Marie * 1736, Anne Gertrude * 1739, Henri François * 1742 en Marie Elisabeth * 1744.

Dit paenhuis zou reeds in 1746 staken.

Brouwerij Guill. VAN SIMPHOVEN :

Gelegen in het dorp behoorde deze brouwerij aan Guill. VAN SIMPHOVEN, * 1688 als zoon van Mathieu en Cath. DELVAUX. Hij werd achtereenvolgens in 1718, 1725 en 1751 tot Burgemeester en later tot Politie-officier gekozen. Hij x Marie Magdalena VANDERSTRAETEN (36) en was steeds huurbrouwer geweest op het paenhuis VANDERSTRAETEN.

Uit zijn huwelijk werden geboren :

Cath. * 1715 (37), Guill. * 1717, Anne Marie * 1719 (38), Jean François * 1720, Henri * 1722, (39), Leonard 1724 (40) en Jean François * 1726. (vervolgt)

(30) Zie voetnoot 13

(31) * 1700 dochter van Brouwer Gabriël Vanderstraeten (zie blz. 283)

(32) * 1714 dochter van François en Jeanne Verleyen (zie blz. 290 - voetnoot 10)

(33) Mombaarvader van het Genootschap der XII Apostelen en Burgemeester in 1791. Hij x 1781 Marie Th. Billen en xx 1792

Anne Dorothea Dotremont en waren winkeliers te Hoegaarden.

(34) * 1679 dochter van Mathieu en Cath. Delvaux. Zij was de zuster van François (zie voetnoot 32) en van de latere politie-officier Guill. Van Simphoven (zie voetnoot 3).

(35) Wsch dochter van Hendrik en Isabella Maes uit Oorbeek

(36) * 1695 dochter van Brouwer Gabriël Vanderstraeten (zie blz. 283).

(37) x 1736 Bertel Bueckens, burgemeester in 1749.

(38) x 1753 Jean Jacques Dotremont, vader van Anne Dorothea Dotremont (zie nota 33)

(39) zie voetnoot 19

(40) Prior in het Augustijnenklooster te Leuven van 1763/66 en 1773/78.

ART. 207: Stb. IV/7: CHARLES VAN NERUM x PETRONELLA VERHAEREN.

1. Geboorte:

Charles Joseph VAN NERUM zag het levenslicht te Hoegaarden op het St Corneliuserf, als oudste zoon en derde van Meester-Brouwer Jacobus VAN NERUM (35 1/2 j.) en Anne Marie (genaamd Catherine) VAN AUTGAERDEN (28 j.). Hij op 20 Sep 1773 (f° 818) in de St Gorgoniuskerk boven de doopvont gehouden door:

- Henricus VAN NERUM, zoon (Pastoor te Kortemark)
- Elisabeth VAN AUTGAERDEN, zijn tante (x Jean Fr. MODAVE)

Ter herinnering aan zijn overleden grootvader kreeg hij de naam Charles, gevolgd van deze van de Heilige Jozef.

2. Huwelijk:

Hij trad vermoedelijk rond 1798 in de ouderdom van 25 j. te Graven (Grez Doiceau), in het huwelijk met Petronella Franciska VERHAEREN, 32 jarige dochter van Judocus VERHAEREN en Jeanne Thérèse FOSSION.

3. Beroep en woonplaats:

Het echtpaar VAN NERUM - VERHAEREN vestigde zich te Zittert-Lummen, waar zij handel dreven in linnen. De winkel werd "la grande boutique de Lumay" genaamd (Zie mémoires de J. Bt. VAN NERUM, médecin à Hougaerde) en bevond "à la Place" namelijk op de hoek gevormd door de St Jan Geeststraat en de weg naar Geldenaken. Heden nog kan men het getaudeerde huis uit de tweede helft der XVIIIe eeuw bewonderen, waar eens het gezin VAN NERUM-VERHAEREN heeft gewoond geleefd.

4. Hun kinderen:

Uit hun verbintenis werden volgende kinderen geboren:

- Joseph: Wsch ° Graven ca. 1799
ss
+ Z. L. 15 ventose XIII (6 maart 1805) in de ouderdom van 6 j. (akte 12)
- Marie Barbe: ° ZL 6 Germinal VIII (27 maart 1800) akte 35
ss Antoinette Brasseur (oom) en Barbe VAN NERUM (tante)
+ Z. L. 11. 2. 1812 in de ouderdom van 11 j. (akte 2 verso)
- Jean Bapt: ° ZL 29 Thermidor IX (17 Aug 1801) akte 36
ss Jean Bt BALLAUX en Marie Galle VERHAEREN (tante)
+ ZL 27 Ventose X (18 maart 1802) in de ouderdom van 7 maanden (akte 22)
- Charles Joseph: ° ZL 23 praical XI (12 juni 1803) akte 11
ss
Werd later Pastoor te Bossut-Gottechain, waar hij + 20 Febr. 1882.
- Jean Joseph: Wrsch ° Graven einde 1805
ss
+ ZL 20. 5. 1808 in de ouderdom van 2 1/2 jaar (akte 6 verso)
- Felix Joseph: ° ZL 20. 5. 1807 (akte 12)
ss
+ ZL 1. 6. 1808 in de ouderdom van 1 jaar (akte 7)
- Cordelia Josepha: ° ZL 29. 10. 1809 (akte 13)
ss
+ ZL 9. 11. 1826 in de ouderdom van 17 j. (akte 8)

5. Wie was Petronella VERHAEREN?

Gedoopt te Zittert-Lummen op 8 Aug 1766 (f° 2230), was zij het 9e kind van Judocus VERHAEREN (ook soms Josse Veraren) uit Nossegem en Jeanne Thérèse FOSSION uit Graven. Tot doopheffers kreeg zij:

- Joannes Franciscus VERHAEREN (oom).
- Petronella WILLEMS

"Haar ouders x te Graven 9. 1. 1751 en vestigden zich te Zittert-Lummen, waar al hun kinderen, behalve het eerste, geboren werden. Na 1783 gingen zij terug naar Graven wonen, waar de moeder vóór 1813 en de vader na deze datum overleden.

De broeder
 "Judocus Josephus : ° Graven 15.11.1751 (706)
 ss Judocus Verhaeren
 Elisabeth Thérèse HALLAUX

- + ZL 24.11.1753 in de ouderdom van 10 dagen (f° 1172)
- Marie Thérèse : ° 5.10.1754 (f° 1874)
 ss Stephan FOSSION en Maria Josepha de DIEST
 x ZL 12.5.1783 Antoine BRASSEUR (f° 606)
 - Jeanne Josephine : ° 23.3.1757 (f° 1951)
 ss Jean Jacques MOT en Marie Philippine Josephe FOSSION
 + ZL 21.3.1759 in de ouderdom van 2 j. (f° 1293)
 - Henri : ° 11.11.1759 (f° 2028)
 ss Henri DEWEVRE en Jeanne Josephe HOUBART
 + ZL 15.11.1759 in de ouderdom van 4 dagen (f° 1307)
 - Martin : ° 11.11.1759 (f° 2029) tweeling met vorige
 ss Henri DEWEVRE en Jeanné Josephe HOUBART
 + ZL 24.11.1759 in de ouderdom van 13 dagen (f° 1308)
 - Alexis Joseph : ° 30.10.1760 (f° 2062)
 ss Alexis Joseph CREFCOEUR en Cath. HUSSON (of FOSSION)
 + ZL 8.12.1760 in de ouderdom van 1 maand (f° 1324)
 - Marie Cath. : ° 11.4.1762 (f° 2106)
 ss Joannes Franciscus VERHAEREN en Marie Cath. HUSSON (of FOSSION)
 + ZL 2.7.1764 in de ouderdom van 2 j. 3 m. (f° 1387)
 - Marie Cath. : ° 9.10.1769 (f° 2317) + na Aug. 1801
 ss Jean Bapt. FOSSION en Cath. VERAREN
 +

NOTA : Noteer dat bij de geboorte van Petronella, reeds 6 van haar broeders en zusters gestorven waren.

6° Haar kwartierstaten :

Petronella was de dochter van Judocus VERHAEREN ° Nossegem 14.1.1722 (91) en van Jeanne Thérèse FOSSION uit Graven en de kleindochter van Judocus VERHAEREN, de oude, en van Josine VAN HAMME. Deze twee grootouders vragen nadere uitleg

A. Judocus VERHAEREN, de oude

Hij x Nossegem 26.2.1715 (127) met Josine VAN HAMME (° Nossegem 30.9.1685 en er + 6.10.1732, dochter van Peter VAN HAMME en Maria COOSEMANS) Uit dit huwelijk werden te Nossegem volgende kinderen geboren :

- Jan Bapt. ° 1720 (87)
- Judocus (vader van Petronella)
- Joannes Franciscus ° 27.2.1729 (177) peter van Petronella en Marie Cath. (kinderen van zijn broeder Judocus)

Judocus de oude, was misschien dezelfde, die op 26.3.1735 (158-1) te St Pieters Woluwe hertrouwde met Petronella VAN EYCKEN, van wie 10 kinderen, allen te Nossegem geboren, met uitzondering van het eerste dat te St Pieters Woluwe het levenslicht zag :

- Peter : ° 16.4.1742 (24) + Brussel 5.3.1812 x 1774 met Magdalena Decoomans. Hij werd Poorter van Brussel in 1771 en was Meester-Broodmaker in 1788. Zijn zoon Jan Baptist ° Brussel 1782 + Schaarbeek 1851 was lakenhandelaar en x te Brussel 1807 met Antonia Maria Joanna Van Mons (° Brussel 1783 + Brussel 1824). Diens zoon Henricus Gustaaf Maria Gerardus ° Brussel 1817 + St. Amands 1888 was eveneens handelaar en grondbezitter en x te St. Amands 1853 met Joanna Adelaïde De Book (° St. Amands 1817 + Bornem 1888, van wie de grote dichter Emile Adolf Gustaaf Verhaeren ° St. Amands 21.5.1855 en + te Rouen 27.11.1916."

De broeders en zusters van Petronella waren :

- Jean Bapt : ° 14. 11. 1753 (f° 1837)
ss Jean Bapt, FOSSION en Maria Josepha de DIEST
+ ZL 24. 11. 1753 in de ouderdom van 10 dagen (f° 1172)
- Marie Thérèse : ° 5. 10. 1754 (f° 1874)
ss Stephan FOSSION en Maria Josepha de DIEST
x ZL 12. 5. 1783 Antoine BRASSEUR (f° 606)
- Jeanne Josephine : ° 23. 3. 1757 (f° 1951)
ss Jean Jacques MOT en Marie Philippine Josephe FOSSION
+ ZL 21. 3. 1759 in de ouderdom van 2 j. (f° 1293)
- Henri : ° 11. 11. 1759 (f° 2028)
ss Henri DEWEVRE en Jeanne Josephe HOUBART
+ ZL 15. 11. 1759 in de ouderdom van 4 dagen (f° 1307)
- Martin : ° 11. 11. 1759 (f° 2029) tweeling met vorige
ss Henri DEWEVRE en Jeanné Josephe HOUBART
+ ZL 24. 11. 1759 in de ouderdom van 13 dagen (f° 1308)
- Alexis Joseph : ° 30. 10. 1760 (f° 2062)
ss Alexis Joseph CREFCOEUR en Cath. HUSSON (of FOSSION)
+ ZL 8. 12. 1760 in de ouderdom van 1 maand (f° 1324)
- Marie Cath. : ° 11. 4. 1762 (f° 2106)
ss Joannes Franciscus VERHAEREN en Marie Cath. HUSSON (of FOSSION)
+ ZL 2. 7. 1764 in de ouderdom van 2 j. 3 m. (f° 1387)
- Marie Cath. : ° 9. 10. 1769 (f° 2317) + na Aug. 1807
ss Jean Bapt. FOSSION en Cath. VERAREN
+

NOTA : Noteer dat bij de geboorte van Petronella, reeds 6 van haar broeders en zusters gestorven waren.

6° Haar kwartierstaten :

Petronella was de dochter van Judocus VERHAEREN ° Nossegem 14. 1. 1722 (91) en van Jeanne Thérèse FOSSION uit Graven en de kleindochter van Judocus VERHAEREN, de oude, en van Josine VAN HAMME. Deze twee grootouders vragen nadere uitleg

A. Judocus VERHAEREN, de oude

Hij x Nossegem 26. 2. 1715 (127) met Josine VAN HAMME (° Nossegem 30. 9. 1685 en er + 6. 10. 1732, dochter van Peter VAN HAMME en Maria COOSEMANS) Uit dit huwelijk werden te Nossegem volgende kinderen geboren :

- Jan Bapt. ° 1720 (87)
- Judocus (vader van Petronella)
- Joannes Franciscus ° 27. 2. 1729 (177) peter van Petronella en Marie Cath. (kinderen van zijn broeder Judocus)

Judocus de oude, was misschien dezelfde, die op 26. 3. 1735 (158-1) te St Pieters Woluwe hertrouwde met Petronella VAN EYCKEN, van wie 10 kinderen, allen te Nossegem geboren, met uitzondering van het eerste dat te St Pieters Woluwe het levenslicht zag :

- Peter : "° 16. 4. 1742 (24) + Brussel 5. 3. 1812 x 1774 met Magdalena Decoomans. Hij werd Poorter van Brussel in 1771 en was Meester-Broodmaker in 1788. Zijn zoon Jan Baptist ° Brussel 1782 + Schaarbeek 1851 was laken-handelaar en x te Brussel 1807 met Antonia Maria Joanna Van Mons (° Brussel 1783 + Brussel 1824). Diens zoon Henricus Gustaaf Maria Gerardus ° Brussel 1817 + St. Amands 1888 was eveneens handelaar en grondbezitter en x te St. Amands 1853 met Joanna Adelaïde De Book (° St. Amands 1817 + Bornem 1888, van wie de grote dichter Emile Adolf Gustaaf Verhaeren ° St. Amands 21. 5. 1855 en + te Rouen 27. 11. 1916."

van wie :

"Judocus Josephus : ° Graven 15. 11. 1751 (706)
 ss Judocus Verhaeren
 Elisabeth Thérèse HALLAUX

Josepha de DIEST

+ ZL 24. 11. 1753 in de ouderdom van 10 dagen (f° 1172)

- Marie Thérèse : ° 5. 10. 1754 (f° 1874)
 ss Stephan FOSSION en Maria Josepha de DIEST
 x ZL 12. 5. 1783 Antoine BRASSEUR (f° 606)
- Jeanne Josephine : ° 23. 3. 1757 (f° 1951)
 ss Jean Jacques MOT en Marie Philippine Josephe FOSSION
 + ZL 21. 3. 1759 in de ouderdom van 2 j. (f° 1293)
- Henri : ° 11. 11. 1759 (f° 2028)
 ss Henri DEWEVRE en Jeanne Josephe HOUBART
 + ZL 15. 11. 1759 in de ouderdom van 4 dagen (f° 1307)
- Martin : ° 11. 11. 1759 (f° 2029) tweeling met vorige
 ss Henri DEWEVRE en Jeanné Josephe HOUBART
 + ZL 24. 11. 1759 in de ouderdom van 13 dagen (f° 1308)
- Alexis Joseph : ° 30. 10. 1760 (f° 2062)
 ss Alexis Joseph CREFCOEUR en Cath. HUSSON (of FOSSION)
 + ZL 8. 12. 1760 in de ouderdom van 1 maand (f° 1324)
- Marie Cath. : ° 11. 4. 1762 (f° 2106)
 ss Joannes Franciscus VERHAEREN en Marie Cath. HUSSON (of FOSSION)
 + ZL 2. 7. 1764 in de ouderdom van 2 j. 3 m. (f° 1387)
- Marie Cath. : ° 9. 10. 1769 (f° 2317) + na Aug. 1801
 ss Jean Bapt. FOSSION en Cath. VERAREN
 +

NOTA : Noteer dat bij de geboorte van Petronella, reeds 6 van haar broeders en zusters gestorven waren.

6° Haar kwartierstaten :

Petronella was de dochter van Judocus VERHAEREN ° Nossegem 14. 1. 1722 (91) en van Jeanne Thérèse FOSSION uit Graven en de kleindochter van Judocus VERHAEREN, de oude, en van Josine VAN HAMME. Deze twee grootouders vragen nadere uitleg

A. Judocus VERHAEREN, de oude

Hij x Nossegem 26. 2. 1715 (127) met Josine VAN HAMME (° Nossegem 30. 9. 1685 en er + 6. 10. 1732, dochter van Peter VAN HAMME en Maria COOSEMANS) Uit dit huwelijk werden te Nossegem volgende kinderen geboren :

- Jan Bapt. ° 1720 (87)
- Judocus (vader van Petronella)
- Joannes Franciscus ° 27. 2. 1729 (177) peter van Petronella en Marie Cath. (kinderen van zijn broeder Judocus)

Judocus de oude, was misschien dezelfde, die op 26. 3. 1735 (158-1) te St Pieters Woluwe hertrouwde met Petronella VAN EYCKEN, van wie 10 kinderen, allen te Nossegem geboren, met uitzondering van het eerste dat te St Pieters Woluwe het levenslicht zag :

- Elisabeth ° 15. 1. 1736
 - Englebert ° 1. 3. 1737 (13) Meisenier in 1769 en pachter op 't hof van Tercameren bij Brussel in 1788
 - Barbara ° 29. 7. 1738 (17) krankzinnig in 1788
 - Anna Maria ° 4. 10. 1739 (19) + 14. 10. 1743 (132)
 - Maria Francisca ° 2. 5. 1741 (23) + 25. 5. 1741 (130)
 - Peter ° 16. 4. 1742 (24) + Brussel 5. 3. 1812 x 1774 met Magdalena COO-MAN. Hij werd Poorter van Brussel in 1771 en was Meester-Broodmaker in 1788.
- (Zij waren de overgrootouders van de grote dichter Emiel VERHAEREN die ° St Amand 1855 en + Rouen 1916)
- Caroline ° 20. 12. 1743 (27)
 - Ludovicus ° 21. 3. 1746 (31) x Petronella STERCKX, pachters te Nossegem van wie :

- Willem Frans ° 17. 5. 1778 (12) - *schilole + Brunel 21. 6. 1837 x Helene ALBRECHT*
- Elisabeth ° 10. 9. 1779 (4)
- Maria Cath. ° 14. 5. 1781 (24)
- Antoon ° 7. 2. 1783 (54) + 3. 3. 1783 (106)
- Antoon ° 20. 2. 1784 (61) + 4. 3. 1785 (112)
- Petronella ° 29. 8. 1785 (69)
- Joannes Franciscus ° 29. 1. 1787 (80)
- Clara ° 16. 9. 1789 (5)
- André ° 26. 5. 1792 (23) + 28. 9. 1794 (67)
- Theresia ° 31. 8. 1794 (33) + 1. 9. 1794 (67)
- ~~Elisabeth ° 18. 9. 1784 (34)~~
- Jan Lodewijk : ° 11. 9. 1749 (37) + 26. 3. 1758 (140)
- Maria Theresia : ° 20. 4. 1751 (40) nog ongehuwd in 1788

Judocus, de oude, overleed te Nossegem op 28. 5. 1761 (142) en zijn vrouw Petronella VAN EYCKEN op 9. 1. 1788. Bij de deling onder hun kinderen werden slechts Engelbert, Barbara, Ludovicus en Maria Theresia vermeld, zodat mag aangenomen worden dat de overigen toen reeds overleden waren (zie SG/Noss. 6783 en Eigen Schoon 1955 - blz. 176 en 1956 blz. 256).

BESLUIT : Zo Judocus VERHAEREN (x Josine VAN HAMME) dezelfde was die xx Petronella VAN EYCKEN, dan was Pastoor Charles VAN NERUM (° 1803 zoon van Charles x Petronella VERHAEREN) de achterkleinkozijn en tijdgenoot van de grote dichter Emiel VERHAEREN.

B. Josine VAN HAMME :

De grootmoeder van Petronella VERHAEREN stamde uit een zeer voornamelijk geslachten, afkomstig uit de streek van Steenockerzeel, Humelgem, en Nossegem. Hieronder volgt haar rechtstreekse afstamming, geput uit "D. VAN BOXMEER 1930".

Het geslacht VAN HAMME uit de streek tussen Brussel en Leuven voerde een gevierendeeld wapen : "1 en 4 van goud met balk van azuur met over alles een schuinkruis van keel, 2 en 3 van zilver met 5 ruiten van keel geplaatst in band".

De oudst bekende voorvader van dit roemrijk geslacht was :

- 1° Wautier, de oude, genaamd "de scone riddere" levend rond 1060/90
- 2° Wautier, de jonge, ondertekende keuren in 1142
- 3° Hendrik (?) leefde rond 1160
- 4° Egidius, x met Anna de HELLEBEECKE, leefden rond 1190 en maakten hun testament in 1182
- 5° Jacob, x Else of Guillemette d'Atrio (alias Vandersaelen) uit Leuven. Leefden ca. 1225
- 6° Godfried, x Aleydis Van Redinghe (dochter van Rodolphe, ridder en burg. te Leuven in 1257). Hij voerde de titel van ridder en leefde rond 1260
- 7° Jan, eveneens ridder rond 1290 en x Marie van Grimberghe tot Assche, erfgename van Steenockerzeel
- 8° Willem (?), schepen te Brussel en x J. Verlimmingen
- 9° Jan, Ridder of schildknaap en Heer van Steenockerzeel. Hij x Elisabeth Quadebrughe en woonde te Hamme op het hof van Hoegaarden.
- 10° Godfried (?) Ridder en Schepen te Brussel. Huwde Cath. MENNENS en xx Cath. HINCKAERT
- 11° Jan, genaamd "den goeden ridder" woonde te Steenockerzeel, x met Machtilde ESTORS en + 1313
- 12° Jan, x Elisabeth VAN EDINGHEN KESTERGATE of Hedwighe VAN OCKERGEM
- 13° Jan, x Cath. VAN DEN BEECKEN of Margriet DROSSAERT
- 14° Jan, Jonker te Humelgem, x Petronella of Cornelia VAN TERWENHOUT en + 17. 11. 1573

- 15° Hendrik + 4.5.1601 en x met Lucia VANDERMEEREN (dochter van Lambert x Barbara VANDEN EYNDE, kleindochter van Jan VANDER MEEREN x Barbara MOMMAERTS, achterkleindochter van Gosvinus VANDER MEEREN, betachterkleindochter van Ridder Henric VANDER MEEREN x Maria VAN RYDSAVELE en overbetachterkleindochter van Ridder GOOSSEN VANDER MEEREN x Kath. VAN ERPE,
- 16° Corneel Jonker ° rond 1560 en + te Humelgem 30.12.1648
Hij x te Humelgem op 8.6.1594 met Josine VAN LANGENDONCK uit Haacht (° ca 1580 + 11.10.1662).
Op 28.6.1648 vierden zij hun gouden bruiloft in 't bijzijn van 200 genodigden, waaronder 30 kinderen en kleinkinderen en 17 priesters.
Zij werden begraven in de kerk van Humelgem, waar nog steeds hun grafsteen prijkt.
- 17° Egidius : + 26.8.1685 en x met Clara KEYAERTS (Weduwe van de POSSCHER)
Egidius was de broeder van Judocus (° Humelgem en x te Nossegem 26.1.1625 met Clara AERTS en xx 1.4.1645 met Elisabeth VAN GELE die + 1666.
- 18° Peter ° Nossegem 6.2.1646 en x te Nossegem 16.7.1672 met Maria COOSEMANS van wie :
Josine VAN HAMME ° Nossegem 30.9.1685, er + 6.10.1732 en ook x 26.2.1715 met Judocus VERHAEREN de oude.
Deze laatste waren de grootouders van Petronella VERHAEREN (x Charles VAN NERUM)

7° Biografie van het echtpaar VAN NERUM-VERHAEREN.

A. "La grande boutique de Lumay".

Petronella stamde uit een vlaamse vader, afkomstig uit Nossegem (tussen Brussel en Kortenberg) en van een waalse moeder uit Graven (bij Waver), die zich te Zittert-Lummen vestigden, waar Petronella geboren werd en haar jeugdjaren doorbracht. Later vertrok zij met haar ouders naar Graven, de streek van haar moeder. Wellicht was het daar dat Charles VAN NERUM haar ontmoette, want vaak vergezelde hij de biervoerders van zijn vader die met hun volgeladen bierkarren naar Waver trokken.

Het heimwee naar haar geboortestreek was zo groot, dat zij haar echtgenoot overhaalde om zich na hun huwelijk te Zittert-Lummen te gaan vestigen. Buiten de geestelijken was Charles VAN NERUM de eerste uit zijn geslacht, die buiten Hoegaarden ging wonen. Op de "Place de Lumay" openden zij een grote handel in linnen, waar goede zaken werden gedaan. Hun winkel "la grande boutique de Lumay" stond heinde en ver bekend en vaak begaf Charles VAN NERUM zich hiervoor op reis. Dit vernemen wij uit een vrijgeleide hem in 1800 door de Franse Overheid afgeleverd en luidend als volgt :

- Charles VAN NERUM, 27 jaar, 5 voet en 2 duim groot, bruine haren, grijze ogen, neus, kin en voorhoofd in verhouding, bleek wangezicht, handelaar te Lummen krijgt toelating zich naar Brussel, Antwerpen en Mechelen te begeven voor zijn zaak". (SGL/Hoeg. reg. 4214 n° 766).
Anderzijds hadden zij ook een knecht in dienst met naam Jean Bapt. de KINDER (° ca 1774) terwijl Dr VAN NERUM uit Hoegaarden in zijn memorieschriften eveneens "la grande boutique de Lumay" vermeldt in betrekking met zijn oom Charles VAN NERUM uit Zittert-Lummen.

- In 1802 bood hij ook tijdelijk een schuilplaats aan zijn broeder Jan Baptist, die door de conscriptiewet werd opgeëist voor de legerdienst onder Napoleon.

B. O. L. V. van Bijstand.

Maar hoe bloeiend en welvarend de handelszaak ook was, toch zou het geluk in het gezin VAN NERUM-VERHAEREN geknakt worden door het vroegtijdig afsterven van hun kinderen. Tussen de jaren 1802 en 1805 overleed er namelijk twee van zijn drie zonen, waardoor Charles VAN NERUM een gebroken man werd, ondermijnd door een groot verdriet. Hieromtrent vernemen wij uit een overlevingsverhaal in de familie bewaard gebleven, via Livinus VAN NERUM (neef van Charles) het volgende :

"Mon oncle Charles uit Lumay had zo'n groot verdriet dat hij soms in volle nacht opstond en naar O. L. V. van Bijstand liep om te bidden en de bescherming van de Maagd over zijn gezin af te smeken. Elk jaar op 30 april vertrok hij bovendien samen met een groep gelovigen uit Lummen en de omliggende dorpen naar de kapel van O. L. V. van Bijstand, waar zij klokslag middernacht aankwamen, om gezamenlijk hun offer te brengen. Zij droegen rozemarijnplanten versierd met rinkelende voorwerpen, waarvan de takjes na afloop van vrienden en kennissen werden uitgedeeld, om in hun tuin te worden geplant en om hen het volgend jaar voor hetzelfde doel te gebruiken. Alle kinderen van Charles en Petronella droegen bestendig een gedroogd en gewijd takje op zich om hun van alle onheil te besparen.

Doch de gebeden van Charles VAN NERUM werden niet verhoord, want in 1808 verloor hij andermaal twee zonen zodat hem nog slechts één enkele zoon en één dochter overbleven. Toen nam hij zijn 5 jarige zoon Charles Joseph mee naar de kapel en beloofde aan de Maagd, om van hem een Priester te maken, zo hij in leven mocht blijven. Zijn bede werd aanhoord en Charles Joseph zou later Pastoor worden.

Maar ingevolge het groot verdriet om het overlijden van vier zijner kinderen, kwijnde Charles VAN NERUM langzaam weg en zou in 1809, een maand na de geboorte van zijn 7e kind, sterven.

8. Zijn overlijden :

Charles VAN NERUM overleed te Zittert-Lummen op 3 december 1809 te 3 1/2 's morgens in de ouderdom van 36 jaar. Zijn dood werd aangegeven door Henri FALCKENBERG, 70 j., landbouwer en geboortelinge en Jean Bapt. VILLEGIA 53 j. eveneens landbouwer en geboortelinge van de afgestorvene (akte 8 verso).

In 1812 werd hij in het graf gevolgd door zijn oudste dochter Marie Barbe, terwijl ook Cordelia in 1826 zou sterven, zodat nog alleen Charles Joseph overbleef, die in de godsgelerdheid studeerde en later Pastoor zou worden te Bossut-Gottechain, ingevolgd een laatste wens van zijn vader.

Petronella VERHAEREN ging op 25.2.1813 te Zittert-Lummen een tweede huwelijk aan met Jacques Joseph MAES uit Tienen (*23.7.1788), zoon van Jean MAES en Cath. KINNAER (akte 1). Op dat ogenblik was Petronella 47 jaar en haar tweede echtgenoot 25 jaar oud.

ART. 208 : Stb. IV/8 : MARIA VAN NERUM.

1° Geboorte :

Zij werd gedoopt te Hoegaarden op 19 Dec. 1775 (f° 826) als vierde kind van Jacobus VAN NERUM (38 j.) en Cath. VAN AUTGAERDEN (31 j.). Haar peter en meter waren :

- Henri VAN AUTGAERDEN, Pastoor te Overlaar, haar oom.
- Maria Anna VAN NERUM, begijn te Tienen (zie art. 86), haar tante.

2° Naar het klooster :

"Ik ben 'n offerdam die voor 't al verkwijnt, ik ben 'n offerdam die 't heelal verreint, il wil zo kleij zijn dat niemand op mij let, il wil versterven tot 'n ongezien gebed".

Met deze gedachte bezielde trad de 18 jarige Maria Anna VAN NERUM rond 1793 in het Cabbeekklooster te Tienen, bij de Orde der Zusters Augustinessen. Dit klooster werd ook Sint Agnetendael- of Mariendaelklooster genaamd en lag op de plaats waar zich in 1825 de Grauwzusters vestigden en in 1925 de huidige kliniek van het H. Hart werd opgericht.

In de XVIIIe eeuw en ook vroeger reeds werd het kloosterdomein afgebakend door de Oude Vestenstrate, de Cabbeekstrate (heden Gilainstraat), de Vestenwert (Koning Albert I vest) en de Cattenstrate. Deze laatste is nu verdwenen en begon aan de hoek van de Leuvensestraat en Oude Vestenstraat en liep recht omhoog naar het midden van de Albert I vest toe. Dit ganse domein werd in twee blokken verdeeld door de Nuwestrate (Kliniekstraat). Het gedeelte gelegen tussen laatgenoemde straat en de vest was "een groet block van neghen dachmael ende sessentwintich roye", terwijl het eigenlijke klooster met neerhof, hoving en boomgaarden, groot vier bunder, een dagmaal en tien roeden, zich uitstreckte tussen de Kliniekstraat en de Oude Vestenstraat (Zie Hagelandse Gedenkschriften 1910).

Dit prachtig bezit noemde zich in de XVe eeuw " 't hof van Cabbeek" en behoorde toe aan Jan van RAETS-HOVEN en Joanna van MERHOUT, die in 1414 hun woonst en goederen afstonden, om er een vrouwelijke kloosterorde in onder te brengen. Het volgend jaar reeds stichtte Eerw. H. Johan van BEYEREN, elect van Luik, er de kloosterorde der Augustinessen, ter ere van de H. Augustinus.

Deze werd geboren te Tagaste in 354 als zoon van de Heilige Monica. Na een wilde jeugd kwam hij tot inkeer en liet zich in 387 dopen door de H. Ambrosius. Hij keerde naar zijn geboortestreek terug en richtte er een monikkengemeenschap op. In 395 na zijn benoeming tot Bisschop van Hippone, stichtte hij aldaar de eerste kloosterorde voor maagden. Maar in 430 werd dit klooster door de Vandalen vernield en op 28 Aug. van datzelfde jaar stierf de H. Augustinus omringd van zijn volgelingen. Hij was een groot kerkdaraar die de geschreven grondslag legde der levensregels van de meeste kloostergemeenten.

Ter zijner nagedachtenis en ook ter ere van de Maagd Gods, Sint Agnete, Sint Anna en Sint Joannes Baptista, werd in 1415 in het oude "hof van Cabbeek" de Augustinessenorde opgericht en gesteld onder de eerste priorin Elisabeth van RECHOVEN.

Maria Anna VAN NERUM heeft waarschijnlijk deze orde verkozen, omdat zij zich bijzonder aangetrokken voelde door het leven van de H. Augustinus. Toen zij in het klooster kwam stond de orde onder de priorin Carolina JORIS, die deze functie reeds vanaf 1777 waarnam. Maria Anna schijnt veel van haar klooster gehouden te hebben, want tussen de nagelaten familieschriften werd een pentekening aangetroffen op haar naam, van de oude XVIIIe eeuwse kloosterpoort, met volgende ondertekst "Pieux souvenir du couvent de St Agnes".

Zij heeft zich echter niet lang aan het Ordeleven kunnen schenken, want in 1794 bij de komst der Fransen werd het Cabbeekklooster als militair hospitaal in beslag genomen en vier jaar later, in 1798, bij dekreet van de Franse Republiek werden de zusters uit hun instelling verdreven, waar zij bijna vier eeuwen lang hun Orde in stand hadden gehouden.

Alsdan ging de 23 jarige Maria Anna zich terug bij haar ouders vestigen te Hoegaarden in de Nieuwstraat (Evrard). In 1824 na het overlijden van haar vader en moeder werd onder de kinderen gedeeld en kwam de ouderlijke woning 't bezit van haar zuster Francisca (x Jean Bapt. VAN AUTGAERDEN Jr.), bij wie Maria Anna bleef inwonen tot aan haar dood (Zie blz. 210), en zulks ingevolge een belofte afgelegd aan hun vader Jacobus VAN NERUM.

3° Haar bezittingen :

Uit het nalatenschap van haar vader vernemen wij dat Maria Anna VAN NERUM in 1824 volgende deelen (zie blz. 215) :

- a) Deel 6 : 83 roeden land aan 't Broek te Altenaken, palend aan Wijlen Graaf d'Astier, Jan SWEERTS, de voetweg naar de van Bijstand en haar broeder Francis VAN NERUM, voor de som van 800 Brabantse gulden.
- b) Deel 8 : 1 bunder 30 roeden land en weide te Rommersom, palend aan de St Servaesbeek langs 2 zijden, We Lambert HAGENDOREN, Hendrik FALLA en de straat, voor 1.200 Br. gulden.
- c) Deel 13: 40 roeden land aan de kerk van Overlaar, palend Henri MELAERTS, DEWILDE, de erfg. Peeter SCHEPMANS en tante Elisabeth VAN AUTGAERDEN, voor 470 Br. gulden.

In 't totaal kocht zij dus 1 bunder 153 roeden, voor de som van 2.470 Br. gulden, hetgeen toch op een zekere welstand voor een ex-kloosterlinge.

4° De rosmarijn-zuster :

In betrekking met de 83 roeden land in 't Broek van Altenaken, door Maria Anna gekocht, bleef het verhuur de familie voortleven, alsdat er nergens zovele geurige rosmarijnbloempjes wassen, wals op dit stuk land aan de Kapel van Hoegaarden stand, omdat Maria Anna er een genezende zelf van maakte, door de Hoegaardiërs tegen reumathiek aangewend, en waardoor zij de naam kreeg van "Soeur Romarin" (= rosmarijn-zuster).

Bij nadere ontleding zien wij dat de rosmarijn een eeuwig groenblijvend lipbloemig sierheestertje is, met achtjarige bladeren en trossen van witachtige bloemen, dat zonder moeite in moerasachtige gebieden wast. Aan de Middellandse Zee kust, waar de rosmarijn overvloedig bloeit, wordt uit de bloemtrossen inderdaad een naar kamfer ruikende eterische olie perst, waarvan vervolgens een geelachtige zelf wordt vervaardigd tegen de gewrichtspijnen. Wellicht heeft Maria Anna deze zelfbefeiding in 't klooster geleerd van Franse ziekenverplegers.

5° Haar overlijden :

Zij overleed te Hoegaarden in de Nieuwstraat op 11 Okt 1832 (akte 89) in de ouderdom van 57 j., ingevolge de heersende typhusepidemie (zie mémoires Dr. J.B. VAN NERUM). De klok sloeg toen 8 uur in de morgen.

Zij werd afgedragen door :

- Fr. LODEWIJCKX, gemeentesekretaris en gebuur (37 j. oud)
- Bartholomeus STRIJCKMANS, veldwachter en gebuur (54 j. oud).

Haar graf was versierd met eeuwig groenblijvende rosmarijnplanten, ter herinnering aan de vele weldaden die zij aan de reumathieklidders had bewezen.

E I N D E

ART. 209 : DE BROUWERS VAN HOEGAARDEN.
(vervolg van art. 206).

Het samenwerkingsstelsel van vroeger bleef in voege, ofschoon wij uit de Brouwregisters van 1734 (SGL/Hoeg 4270) vernemen, dat de huurbrouwers soms van paenhuys veranderden, zoals heden met de winkels geschiedt. Zo zien wij volgende associaties tot stand komen :

Op 't paenhuys op de Beek :

Henri VAN AUTGAERDEN en CHARLES VAN NERUM, eigenaar-brouwers wiens ketelsde overvloedige bestellingen niet konden verwerken.

Paenhuys S. SWEERTS.

Zijn schoonzoon Henri HOEBANCX, Jacobus SWEERTS, Jean Bt. VAN EX (1) en Jacobus CIPERS (2).

Brouwerij REGA.

De oude cliënten Jan VAN EX en We. H. VAN AUTGAERDEN.

't paenhuys.

de vroegere huurbrouwers J. Bt. DE KINDER en We Vincent VAN OSMAEL, met de nieuwe cliënten Petrus HERMANS, Martin STOCKMANS (3), Ph. VAN MONTENAKEN, Ant. BRASSEUR (4) en Nicolas RUTTENS.

De Engel.

Jan NIJS uit Rommersom.

Brouwerij BIETENS.

Meester-Brouwer Jacq. GENTIL, Jacob EMANUEL, A. Coenegras en Jan BUECKENS (5).

Brouwerij SCHEPERS.

De vroegere cliënten Serv. SWEERTS en Jan BORMANS met de bijgekomenen : H. SCHOELMEESTERS (6) Jan JANSSENS (7), Godtgaf en Sacharias SAELMAECKERS (8), Hendrik ORBAEN die vroeger op 't groot paenhuys liet brouwen.

Brouwerij VAN NERUM.

de oude cliënten Hendrik SWEERTS en Jan MAES, samen met Jan DAMSIN die de grote Molen had verlaten, Ant. BONJEAN die vroeger in 't paenhuys op de Beek liet brouwen, Servals VAN HAGENDOREN uit Rommersom (9), Jan NIJS die op de Engel geassocieerd was, We MARTIN VAN DE BON (10), Renier HORRENT, Jan GREGOOR en Christiaan JANSSENS. Dit schijnt wel voor deze periode de grootste associatie te zijn geweest.

Brouwerij G. VAN SIMPHOVEN.

Bern. PRINSMEL en We Jan STOCKMANS die het groot paenhuys verlaten had.

Brouwerij J. VAN DEN BEMPT.

P. STOCKMANS die voorheen bij Jacq. GENTIL een associatie had aangegaan, Hendrik FINDEST, (11), Guill. STOCKMANS (12) en Godtgaf VAN MOL (13).

(1) x 1729 Marie Van Autgaerden, zuster van Brouwer Henri Van Autgaerden.

(2) x 1725 Marie Bietens

(3) * 1691 zoon van Godfried x Jeanne Bonjean. Hij x 1729 Elisabeth Labours, ouders van de latere burgemeester Marin Stockmans.

(4) Schepen. Hij x 1731 Cath. van Osmael, dochter van Vincent en Gertr. Van der Molen, zodat hij de schoonbroeder werd der brouwers Hub. Sweerts, Jacq. Nijs en Jean Fr. Schepers.

(5) x Cath. Tits, ouders van de latere burgemeester Bertel Bueckens.

(6) x 1713 Anna Van der Molen. Was Burg. in 1716 en schoonbroeder van Brouwer Dotremont en van huurbrouwer Libert Van Ex.

(7) Kapelmeester te Houtem. Zoon van Peeters Janssens en Margr. Homblé en halfbroeder van de huurbrouwer Peeter Janssens.

(8) Onderscheidelijk x 1708 Anna Goorts en x 1713 Thérèse Goorts.

(9) * 1707 en x Barbe van de Hove.

(10) dit was Anna Marg. Hendrickx.

(11) Burg. te Hoeg. in 1722.

(12) x 1708 Cath. Peeters. Hij was de schoonbroeder van Brouwer Jan Van den Bempt.

(13) Gezworene te Aelst. Hij x 1731 Maria Van Osmael.

- Brouwerij We NIJS.

de oude huurbrouwer P. VAN DEN BEMPT, en Jacobus SWELDEN (14)

- Brouwerij KRIJTENS te Bost.

Hendrik de DIEST (15)

- Brouwerij Jan DOTREMENT.

Jan WILLEM en Peeter BUECKENS (16)

- Brouwerij Henri NIJS.

Libert TAVERNIERS, We VANDERSTRAETEN en Jacobus LEBEGH

- Brouwerij G. LOOSEN te Houtem.

Goort FINOELST en Gooris GEERTS

In 1735 nam Henri STRUYS de in verval geraakte brouwerij van zijn vader over (blz. 272) en bracht ze weer vlot, terwijl het volgend jaar twee nieuwe brouwers opkwamen, zodat het aantal reeds op 25 werd gebracht. De nieuwe brouwerijen waren :

- Brouw. CROUS.

Gehouden door G. CROUS, wiens ketel op 2,2 p. werd gesteld. In 1754 nam zijn weduwe de zaak over en 5 j. later stond zij op naam van Juffrouw CROUS. Deze brouwerij maakte slechts een korte opgang.

- Brouw. VAN HAGENDOREN.

Gelegen te Rommelsom droeg dit paenhuis eerst de naam van "We R. VAN HAGENDOREN (17) en werd aan 1,2 p. getakseerd. Uit haar huwelijk met Roland VAN HAGENDOREN waren gesproten :

- Jeanne Marie ° 1699 (18), Henri ° 1701, Elisabeth ° 1703 (19), Roland ° 1705, Jacques ° 1706, Servais ° 1707, Anne Marie ° 1710 (20), Roland ° 1713, Henri ° 1716, Cath. ° 1718 (21) en Adrien ° 1724 (22).

In 1737 stond de brouwerij reeds op naam van haar zoon Servais (° 1707), die tot dan huurbrouwer was geweest op de brouwerij VAN NERUM.

Uit zijn huwelijk met Barbe VAN HOVE sprongen :

- Anna Maria ° 1730 (23), Servais ° 1732, Henri ° 1735 (24), Jan ° 1737 (25), Isabella Clara ° 1740 (26), Maria Theresia ° 1742 (27), Anne Cath ° 1744, Lambert ° 1747 (28), Catharina ° 1750, Charles ° 1753 (29) en Pierre ° 1756 (30).

(14) x 1730 Cath. Van den Bempt.

(15) x Anna Van Hagendoren, zuster van de latere Brouwer Servais Van Hagendoren

(16) x 1730 Judith Parent. Was de broeder van Jan Bueckens, huurbrouwer bij Bietens

(17) dit was Anna Maria Maes uit Tienen (° 1677 als dochter van Servaes Maes x Maria Vander Borcht).

(18) x 1722 Jan Fets

(19) x Guillaume Nijls

(20) x Hendrik de Diest, huurbrouwer bij Krijtens te Bost.

(21) x 1740 Lambertus Duymps

(22) x 1742 Cath. Huens, dochter van Martin Huens en Cath Coenegras.

(23) x 1752 Karel Morre

(24) x Christina Van Lanen

(25) x 1764 Anna van den Bon

(26) x Frans Maes

(27) x 1764 Michel Canty

(28) x 1782 Anne Marie Demortier

(29) x 1786 Maria Vanderlinden

(30) x Albertina Philippina Leemans

In 1746 stond de brouwerij op naam van zijn broeder Adrien (° 1724) en in 1756 op deze van hun andere broeder Jacques (° 1706), zodat hier beter de benaming past van "Brouwerij der Gebroeders Van Hagendoren".

Her volgend jaar in 1737 kwamen er ingevolge de welstand en de taksvermindering nog 6 brouwerijen bij, maar zou ook het laatste jaar zijn dat Bietens brouwde, zodat Hoegaarden einde 1737 reeds 31 brouwerijen telde. De nieuwe bijgekomenen waren :

- Brouwerij JANSSENS te Houtem.

Sr Jan JANSSENS was kapelmeester te Houtem en stond tot nu als huurbrouwer bekend op de brouw. SCHEPERS. Vanaf 1737 stelde hij echter zijn eigen ketel open, die op 1,4 p. werd getakseerd. Na een snelle opgang zou dit paenhuys rond 1760 reeds ophouden.

- Brouwerij Willem DERE.

Kleinere brouwerij die eveneens op 1,4 p. stond en vanaf 1760 door zijn weduwe zou voortgezet worden, zonder ooit grote opgang te maken.

- Brouwerij Pier CALU.

Lag vermoedelijk in het dorp en werd op 1,5 p. gesteld. In 1790 stond dit paenhuys op naam van Bernard CALU.

- Brouwerij der 11.000 maeghden.

Lag op de hoek van Tommen- en Pastorijsstraat en werd gehouden door Nicolaes VANDER MOLEN, ° 1710 als zoon uit 't paenhuys op de Beek (blz. 271).

Hij x 1735 met Margr. GEERTS (31) en xx 1738 met Anna Marg. DUMONT (32). In 1745 werd hij tot burgemeester uitgeroepen. Uit zijn eerste huwelijk sprongen :

- Anna Maria ° 1736 (33) en Clara ° 1738 (34)

Uit zijn tweede huwelijk werden geboren :

- Henn ° 1739, Henri ° 1740, Henri ° 1742 (35), Bernard ° 1744, Marie Elisabeth ° 1745 (36), Bernard ° 1748 (37), Maria Theresia ° 1751 (38), François ° 1755 (39) en Jean ° 1758 (40).

De ketel van Meester-Brouwer Nicolaes VANDER MOLEN stond getakseerd aan 1,7 p. en zou tussen de middelmatige brouwerijen gerekend worden.

In de brouwregisters staat dit paenhuys ook soms aangegeven op naam van zijn broeder Bernard (° 1717), zodat de brouwerszaak misschien samen door de gebroeders Nicolaes en Bernard werd uitgebaat.

- Brouwerij Hoebancx.

Sr Henri HOEBANCX was afkomstig van Attenhove en huwde in 1727 met Maria Anna SWEERTS uit de Brouwerij SWEERTS (zie blz. 274). Hij vestigde zich te Hoegaarden waar hij huurbrouwer werd op het paenhuys van zijn schoonvader. Door zijn huwelijk werd hij de schoonbroeder der toonaangevende brouwers SWEERTS, VAN NERUM en STRUYS. Hij werd weldra als gezworene in de dorpsraad opgenomen en zou in 1731 tot Burgemeester van Hoegaarden worden verkozen. In 1737 na de dood van zijn schoonvader Servatius SWEERTS, opende Sr H. HOEBANCX zijn eigen paenhuys, dat op 2,2 p. werd gesteld.

x in de Paradijs hoeve

(31) ° 1718 dochter uit de Brouw "De Engel" (zie blz. 283 nota 11).

(32) ° 1715 dochter van Jan Dumont x Elisabeth Bormans en kleindochter uit de Brouw. Dumont te Houtem (zie blz. 275 nota 40).

(33) x 1764 Hubert Hoebancx (° 1735 zoon van Hendrick Hoebancx en Maria Anna Sweerts)

(34) x 1758 Gerardus Cauberghs

(35) x 1763 Gertrude Stockmans, zuster van de latere Burg. Martin Stockmans. *woonde waarschijnlijk in de hoeve der 11.000 maeghden.*

(36) x 1777 Jean Falla

(37) Schepen. Hij x 1778 Elisabeth Labours en woonde *in de hoeve der 11.000 maeghden te Aalst onder Kongsanthen, tijdens de franse revolutie*

(38) x 1788 Martin Stockmans, burgemeester te Hoeg in 1789

(39) x te Antwerpen met Marg. Snijers.

(40) x 1783 Ida Janssens en woonden te Houtem.

Uit zijn echtverbintenis werden volgende kinderen geboren :

- Henri ° 1728, Servais ° 1729, Clara Cath ° 1731 (41), Jan ° 1733, Hubert ° 1735 (42), Catharina ° 1738, Barbe ° 1740, Maria Theresia ° 1742 (43) en Gerardus ° 1744.

Meester-Brouwer H^o HOEBANCX stierf in 1752 en de brouwerij werd door zijn weduwe voortgezet, maar zou enkele jaren later ophouden.

Brouwerij We VAN AUTGAERDEN en ZOON.

We Henri VAN AUTGAERDEN was steeds huurbrouwster geweest op de brouwerij REGA, doch na het huwelijk van haar zoon Franciscus (° 1709) maakten zij plannen om hun eigen paenhuys open te stellen.

Franciscus VAN AUTGAERDEN was in 1735 gehuwd met Francisca VANDER MOLEN (44), zodat zij niet vreemd waren aan het bier brouwen.

In 1737 openden zij dan ook hun eigen paenhuys, dat gelegen was op de Vroente in de huidige hoeve LEBEGGE. Hun ketel werd op 2 patacons gesteld en zou gedurende een 15 tal jaren kunnen wedijveren met de "groten" uit de streek. In 1747 werd Franciscus VAN AUTGAERDEN tot Burgemeester verkozen.

Uit zijn huwelijk met Francisca VANDER MOLEN sproten :

- Judith ° 1736, Henri ° 1737, Jean François ° 1740 (45), Henri ° 1742 (46), Anne Marie ° 1745 (47), Jean Bapt. ° 1747, Elisabeth ° 1750 (48), Marie Therese ° 1752, Bernard ° 1755 (49) en Maria Francisca ° 1757 (50).

Brouwer Franciscus VAN AUTGAERDEN overleed in 1777 en werd opgevolgd door zijn zoon Notaris Jean Bapt. (° 1747). Deze was in 1776 gehuwd met Clara BUECKENS (51) en zou in 1787 tot Burgemeester worden verkozen en te Hoegaarden de revolutie voorbereiden (art. 106 en 188).

Uit zijn huwelijk werden geboren :

- Jean Bt. ° 1777 (52), Jean Henri ° 1779 (53), Marie Therese ° 1781, Anne Marie ° 1783 (54) en Guillaume ° 1786 (55).

Vanaf 1790 toen Notaris & Brouwer Jean Bt VAN AUTGAERDEN zijn handen vol had met de leiding van de revolutionaire beweging te Hoegaarden, liet hij de brouwerij op de Vroente uitbaten door zijn kozijn Henri François. Deze werd ° 1742 als zoon van de Brouwer Henri VAN AUTGAERDEN (zie blz. 293) en x 1790 Jeanne VAN DER STRAETEN, van wie : Jean ° 1791.

(vervolgt)

(41) x 1766 Notaris en Schepen Renier Lintermans

(42) x 1764 Anne Marie Vander Molen, dochter uit de Brouwerij der 11.000 maeghten

(43) x 1777 Mathias Droch

(44) ° 1714 dochter uit 't paenhuys op de Beek (zie blz. 272 nota 20).

(45) x 1761 Anna Cath. Mertens (voorouders van de tak van Alfons VAN AUTGAERDEN uit Hoeg. ° 1891)

(46) Pastoor te Overlaar

(47) (genaamd Catharina) x 1768 Jacobus Van Nerum (° 1738 zoon uit de Brouwerij Van Nerum op de Vroente) zie blz. 284.

(48) x 1777 Jean Fr. Modave, woonden aan de Grote Brug te Hoegaarden

(49) x 1791 Anna Gertrudis Van Mol

(50) Begijn te Tienen

(51) ° 1744 dochter van Burg. Bertel Bueckens en Cath. Van Simphoven.

(52) Burgemeester in 1804. Hij x 1800 Francisca Van Nerum, (° 1771 dochter van Brouwer Jacobus Van Nerum) zie blz 284, nota 27.

(53) x 1804 Marie Cath Nijs (° 1777 dochter van Henri Nijs x Ida Finoulst) en xx 1816 met zijn schoonzuster Anne Therese Nijs (° 1783).

(54) x 1830 Burgemeester Henri Van Nerum (° 1761 zoon van schepen en Notaris Joannes Van Nerum x Cath. Bueckens) Zie blz. 202.

(55) Bijgenaamd Menieres. Was landmeter en x 1816 Barbe Calu (° 1791 dochter van Jacques Calu en Cath Barbe Collin)

FAMILIESCHOON

GENEALOGISCH - EN BIOGRAFISCH FAMILIETIJDSCRIFT
VAN HET OUDE HOEGAARDSE GESLACHT VAN NERUM

FAMILIE -UITGAVE : VAN NERUM ; MAQUISSTRAAT, 44 EVERE

Maandelijkse uitgave Nr 51 der zomermaand (juni) 1964.

ART. 210 : Stb. IV/9 Catharina VAN NERUM x Servais NIJS.

1. Geboorte :

Anna Maria Catharina VAN NERUM werd geboren te Hoegaarden als 5e kind van Jacobus VAN NERUM (40j.) en Maria Cath. VAN AUTGAERDEN (33 j.).

Zij ontving het doopsel op 23 maart 1778 (f° 833) in 't bijzijn van haar doopheffers :

- Jean François MODAVE (x Elisabeth VAN AUTGAERDEN), oom van dopeling ;
- Marie Cath. LOWET (x Franciscus VAN NERUM), tante van dopeling.

2. Huwelijk :

In de ouderdom van 31 jaar trad zij te Hoegaarden op 6 OKT 1809 in het huwelijk met haar kleinkoosijn Servais NIJS (akte 15). Hun getuigen waren :

- Jean Bapt. RECQUEUR, 27 j. , klerk ;
- Pierre Joseph EVKARD (x Maria Theresia VAN NERUM) haar schoonbroeder ;
- Bartholomeus STRYCKWANT, 33 j. , veldwachter.

De kerkelijke inzegening geschiedde echter op 10 OKT in tegenwoordigheid van de getuigen Henri BRIEVEN en Henri GILIS.

De Familie NIJS was bij het huwelijk niet tegenwoordig, wellicht omdat zij er zich tegen verzette, gezien Cath. VAN NERUM een voorkind had dat reeds 14 maanden oud was.

3. Hun kinderen :

Uit dit huwelijk werden volgende kinderen geboren :

Servais : ° Hoeg. 18 juli 1808 (akte 17 verso). + Hoeg. 12 juli 1810 (akte 20 verso)

P/M - Jacobus VAN NERUM (grootvader) en Francisca VAN NERUM (tante)

Dit kind werd wettig erkend door Servais NIJS bij zijn huwelijk in 1809.

Merk op dat het kind niet de naam van zijn peter droeg, maar wel deze van zijn vader; hetgeen bewijst dat Catharina in 1808 aan haar kind de naam had geschonken van de man die zij lief had en later haar echtgenoot worden zou.

Maria Anna : ° Hoeg. 1 april 1811 (akte 15 verso) + Hoeg. 12. 1. 1843 (akte 2).

P/M Jacobus VAN NERUM (grootvader) en Anne Marie NIJS (kleinnicht).

x Hoeg. 3. 8. 1836 (akte 9) met de jeneverstoker Charles Emmanuel LORIER (1) uit Autgaerden.

Zij bewoonden de huidige hoeve CIPERS, die als hun eigendom stond aangeschreven en waar Charles Emmanuel LORIER zijn stokerij had (2).

Hij + Hoeg. 9. 5. 1881.

(1) ° ca 1797 te Wommersom als zoon van Jean Joseph LORIER en Marie Anne SNEYDERS.

(2) Kadastrale legger der grondeigenaars van Hoeg. door Popp. 1860 : art. 1159.

Alexander : ° Hoeg. 3. 9. 1813 (akte 22) + Hoeg. 8. 3. 1883.

P/M Joannes Bt. NIJS (oom) en Anne Cath. VAN AUTGAERDEN (grootmoeder)

x Hoeg. 31. 8. 1853 (akte 18) met Marie Françoise Euphémie MICHIELS (3), die op 24. 1. 1882 te Hoeg. overleed.

... ? ... : Volgens de memorieschriften van Dr. J. Bt. VAN NERUM zou het echtpaar NIJS x VAN NERUM vier kinderen hebben gehad, waarvan er in 1845 nog twee in leven waren, namelijk Alexander en dit vierde kind. Nopens de geboorte hiervan werd tot heden in de registers van Hoegaarden geen enkel spoor weergevonden, zodat het misschien elders geboren werd.

4. Beroep en woonplaats :

Servais NIJS en Cath. VAN NERUM woonden ergens in de Nieuwstraat, ongeveer ter hoogte van de huidige garage WUESTENBERGH. Zij voerden er het beroep van landbouwer uit terwijl Servais NIJS ook als brouwer bekend stond, *en wel*

5. Heraldiek :

De familie NIJS uit Hoegaarden voerde een "wapen van azuur met drie merlets van zilver" (4).

6. Wie was Servais NIJS ?

Hij werd gedoopt te Hoegaarden op 26 februari 1778 (f° 833) als tweede zoon uit het landbouwersgezin Jacques NIJS en Anna Maria DUMONT. Zijn doopheffers waren :

- Servais SWEERTS (x Anna Cath. NIJS) zijn oom ;
- Maria Deodata VANDER MOLEN, zijn grootmoeder.

Servais NIJS was de broeder van :

- Jean Bapt. : ° Hoeg. 31 DEC 1776 (f° 829)

P/M. Jean Bt. DUMONT (grootvader) en Françoise VAN OSMAEL (grootmoeder)
x 17 Fructidor XII t. t. z. 4 SEP 1804 (akte 25) met Jeanne Marie JANSSENS (5)

- Cath. Angeline : ° Hoeg. 2 mei 1781 (f° 844).

P/M. Jean DOTREMONT (x Gertrude NIJS) haar oom

Anne Cath. DUMONT (x Lambert GILSOUL) haar tante.

x Hoeg. 6 Floreal XII (26. 4. 1805) met haar rechtstreekse kozijn Jacq. Norb. *Dotremont* ~~was~~ (6)

Zij waren brouwers en woonden aan 't Canal, in de brouwerij die later "de Duc" genaamd werd.

Servais NIJS was op 20 jarige ouderdom, 5 voet groot, had bruine haren en wenkbrauwen, blauwe ogen, grote neus, middelmatige mond, ronde kin, klein voorhoofd en een gevuld aangezicht. Dit blijkt uit een vrijgeleide hem door de Franse overheid in 1798 verleend, om zich naar Brussel te begeven (SGL/Hoeg. reg. 4214/807).

(3) ° Tienen 8. 11. 1826 dochter van Henri Pierre François MICHIELS x Marie Françoise GEERTS

(4) Intermédiaire des genealogistes n° 89 p. 236.

(5) ° Hoeg. 20. 3. 1777 dochter van Henri Janssens x Jeanne Marie COLLAERT

(6) ° 5. 2. 1774 zoon van Meester-Brouwer Jan Dotremont x Anne Gertrude Nijs.

7. Kwartierstaten van Servais NIJS.

Al deze dopen, huwelfijken en overlijdens grepen te Hoegaarden plaats.

Ouders	grootouders	overgrootouders	betovergrootouders	achterbetovergrootouders.
	Jacques Nijs ° 3. 11. 1702 + 31. 12. 1782	Jacques Nijs ° 3. 3. 1662 + 25. 3. 1717 x Okt 1683 Beatrix Sweerts ° 3. 9. 1661 + 28. 11. 1745	Tossijn Nijs ° voor 1640 + 20. 4. 1669 x 7. 5. 1661 Agnes V. Herbergen ° 13. 1. 1636 + 11. 8. 1666 Servaes Sweerts ° 13. 10. 1620 + 6. 12. 1697 x x Beatrijs Van Assche ° 30. 9. 1634 + 20. 1. 1726 Henri V. Osmael ° 22. 2. 1642 + Autg. 7. 12. 1684 x 26. 4. 1668 Elisabeth Renson ° 29. 2. 1644 + Autg. 3. 3. 1707	Jacq. Nijs (32) + voor 1659 x 24/7/1623 Lucie Diethouwers Henri V. Herbergen + 20. 7. 1660 x 13. 2. 1628 Agnes Lamens Lambert Sweerts (36) + 17. 9. 1663 x Anni Van Aerschot (37) + 30. 8. 1663 Arnold Van Assche x Christine Gielis Nicolas V. Osmael ° ca 1615 x Cath Sweerts (41) ° ca 1623 + 15. 7. 1691 Vincent Renson (42) + 9. 9. 1668 x 25. 1. 1640 Clara Ralens
Jacq. Ant. Nijs ° 25. 2. 1739	x 13. 1. 1733	Vincent V. Osmael ° Autg. 22. 10. 1670 + 28. 8. 1722 Gertr. V. d. Molen ° 30. 10. 1680 + 2. 2. 1761	Renier V. der Molen ° 24. 4. 1648 + 24. 9. 1720 x 11. 10. 1677 Françoise Petri ° 13. 7. 1654 + 3. 7. 1720 Jean Dumont + 16. 8. 1693 x 15. 11. 1665 Margriet Sweerts Lambert Huybens ° 15. 3. 1655 + 12. 2. 1725 4 1666 Margr. de Kinder ° 24. 8. 1656 + 26. 9. 1729	Renier V. der Molen (44) + 7. 9. 1647 x Gertr. Michal Michel Petri + 29. 8. 1676 x 3. 6. 1654 Anna Van Elst Jean Lambert Huybens (52) + 1. 9. 1634 + 20. 9. 1685 x 15. 4. 1653 Margriet Bismans (53) ° Nov. 1618 + 9. 3. 1688 Henri De Kinder (54) ° 27. 8. 1624 x 29. 9. 1647 Marie Chandelons (55) ° 13. 5. 1627 + 28. 10. 1676
x 8. 9. 1776		Evrard Dumont ° 4. 5. 1684 + 5. 6. 1750 x 3. 12. 1712 Agnes Huybens ° 27. 2. 1685 + 21. 6. 1731	Renier V. d. Molen ° 24. 4. 1648 + 24. 9. 1720 x 11. 10. 1677 Françoise Petri ° 13. 7. 1654 + 3. 7. 1720 Henri V. Osmael ° 22. 2. 1642 + Autg. 7. 12. 1684 x 26. 4. 1668 Elisab. Renson ° 29. 2. 1644 + Autg. 3. 3. 1707	Renier V. d. Molen (56) + 7. 9. 1647 x Gertr. Michal Michel Petri + 29. 8. 1676 x 3. 6. 1654 Anna Van Elst Nicolas V. Osmael ° ca 1615 x Cath. Sweerts (61) ° ca 1623 + 15. 7. 1691 Vincent Renson (62) + 9. 9. 1668 x 25. 1. 1640 Clara Ralens
Anna Maria Dumont ° 1. 8. 1752 + na 1804	x 20. 2. 1751	Bernard v. d. Molen ° 21. 8. 1682 + 23. 1. 1757 x Autg. 15. 2. 1705 Elisab. V. d. Molen ° Autg. 2. 1. 1684 + 17. 7. 1729		
	Deodata v. d. Molen ° 22. 8. 1727 + na 1796			

7. Kwartierstaten van Servais NIJS. (vervolg)

- (32) Zoon van Tossijn NIJS x Margr. EERNAUTS
 (36) Zoon van Servaes SWEERTS x Anna BERTHENS
 (37) Dochter van Regnier VAN AERSCHOT x Margr. VAN HAEGENDOREN
 (41) Dochter van Henri SWEERTS x Antoinette VAN GOITSENHOVEN
 (42) Zoon van Gilles RENSON x Marie BONJAN
 (44) Zoon van Bartholomeus VANDER MOLEN x Elisabeth NIJS
 (51) Zoon van Lambert (° ca 1596 + d. 1666) x 9.2.1627 Barbara Dewilde (docht. v. Guillaume)
 (54) Zoon van Leon de KINDER x Margriet
 (55) Dochter van Jean CHANDELONS
 (56) zie (44)
 (61) zie (41)
 (82) zie (42)
 (53) Docht. van Jan Bormans (° ca 1580 + ca 1653) x ca 1610 Margr. V. Osmael (Docht. v. Goert x Cath. V. Molle)

8. Afstamming en verwantschap :

Servais NIJS sproot uit voorname geslachten van brouwers en notabelen, en stamde langs zijn overgrootouders :

Vincent VAN OSMAEL x Gertrude VAN DER MOLEN en

Bernard VANDER MOLEN x Elisabeth VAN OSMAEL

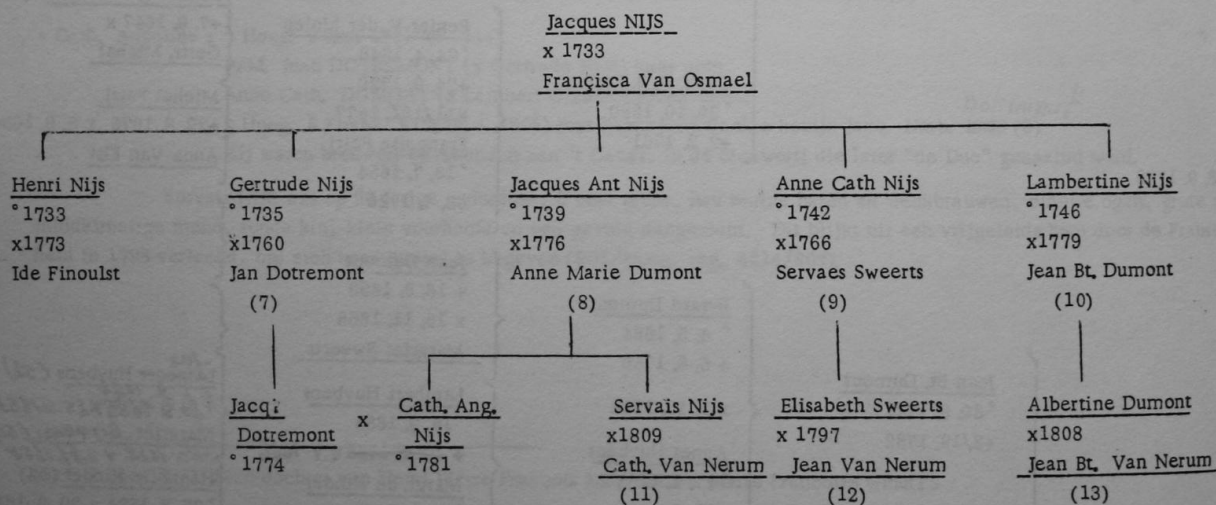
tweemaal uit dezelfde reeks voorouders af.

en burgemeester van Hoegaarden

Zijn drie voorvaders met name Jacques NIJS waren alle drie brouwers te Nerm terwijl hij langs moederskant tot de schepen en brouwersfamilie DUMONT uit Houtem behoorde.

Zijn overgrootvader Evrard DUMONT was schepen in 1749 en stond tijdens de dorpswisten aan de zijde der Regentie, wijl diens vader Jean DUMONT in 1679 eveneens als notabele vermeld werd in een akte voor Not. STEVENS.

Het is ook van belang door een genealogische schets, het nauw verwantschap aan te tonen tussen de families NIJS, DUMONT, DOTREMONT, SWEERTS en VAN NERUM om te zien hoe deze brouwersgeslachten onderlinge huwelijken voor hun kinderen afsloten.

- (7) ° 1730 zoon van Brouwer Jan Dotremont x Marie Schoolmeesters
 (8) zie kwartierstaten
 (9) ° 1742 zoon van brouwer Hubert Sweerts x Barbe van Osmael
 (10) ° 1752 kapelmeester te Houtem en zoon van Jan Henri Dumont x Anne Margr. Van Osmael
 (11) ° 1778 dochter van Brouwer Jacobus Van Nerum x Cath. Van Autgaerden
 (12) ° 1765 zoon van schepen Joannes Van Nerum x Cath. Bueckens
 (13) ° 1782 brouwer en zuster van Cath. Van Nerum (zie 11)

324

9. Levensbeschrijving :

Nopens het echtpaar NIJS-VAN NERUM is weinig bekend. Er is alleen geweten dat zij welstellend moeten geweest zijn, want in 1824 bij het nalatenschap van haar vader Jacobus VAN NERUM was Cath. samen met haar zusters Theresia (x P. EVRARD) en Francisca (x J. Bt. Van AUTGAERDEN) mede inkoopster van de ouderlijke woonst in de Nieuwstraat en van drie stukken land in de Bley en te Rommersom, voor de gezamenlijke som van 7.235 Brabantse gulden.

Verder zien wij dat hun kinderen Maria Anna en Alexander goede huwelijken aangingen met de families LORIERS uit Autgaerden en MICHIELS uit Tienen, hetgeen toch op een zekere achting wijst.

10. Hun overlijden :

Cath. VAN NERUM overleed te Hoegaarden op 28 april 1843 te 7 uur 's morgens in de ouderdom van 65 j. (akte 22). Zij werd ten gemeentehuize afgeschreven door :

- Pierre DEBROECK, 50 j. onderwijzer ;
- François HOBIN 44 j. dagloner en gebuur.

Servais NIJS stierf eveneens te Hoegaarden in de hoge ouderdom van 81 j. op 30 juni 1859 te 5 uur 's morgens (akte 40) en werd afgeschreven door :

- Charles Emmanuel LORIERS, zijn schoonzoon, 63 j. oud
- Joseph VAN NERUM, zijn neef, herbergier in 't Nieuwhuys, 38 j. oud.

Zij werden beiden begraven in de familiekerk NIJS op het oude kerkhof van Hoegaarden.

E I N D E

ART. 211 : DE BROUWERS VAN HOEGAARDEN.
(vervolg van ART. 209).

Om de belangrijkheid van de Hoegaardse biernijverheid uit de XVIIIe eeuw beter in het daglicht te stellen, laten wij hieronder enkele statistieken uit de topperiode van 1726 tot 1740 volgen die meer dan al de banale opsommingen tot de verbeelding spreken en waardoor wij "de grootsten" onder de brouwers leren kennen.

Hierin zien wij dat er tijdens het topjaar 1737 echte rekordcijfers werden bereikt. Tijdens de eerste helft van dat jaar werd het aantal brouwsels inderdaad tot 680 opgedreven, terwijl er gedurende de tweede helft 920 werden vervaardigd, hetgeen in 't totaal 1600 brouwsels gaf voor het ganse jaar, getakseerd aan 3.816 patacons, zodat de gemiddelde taks 2,3 p. per brouwstel bedroeg.

Het laagste cijfer werd aangetekend in april 1738, namelijk 55 brouwsels voor de maand en het hoogste in september 1738 met 181 brouwsels;

In de rangschikking voor de hoogst getakseerde brouwketel of ketel met de grootste bierinhoud, stonden SWEERTS, We NIJS, de Grote Molen, 't groet paenhuis en de Engel vanaf 1730 samen aan de leiding met 3,1 p., gevolgd door GEERTS uit Houtem met 2,7 p. en dan ex-aequo 't paenhuis op de Beek, LABOURS, VANDERSTRAETEN, SCHEPERS, VAN NERUM en VAN SIMPHOVEN met 2,6 p.

Deze toestand bleef ongeveer dezelfde tot in 1734 maar toen dreven de vier eerstgenoemden hun ketelvermogen op tot 3,4 p. terwijl de Engel ingehaald werd door LABOURS en VAN NERUM met 3,1 p.

Op het einde der topperiode stond de eerste groep met SWEERTS op 3,1 p. en de tweede groep met VAN NERUM op 2,6 p.

Maar door deze cijfers kennen wij slechts de brouwers met het grootste ketelvermogen en daarom nog niet de grootste brouwer, want men kon bijvoorbeeld zoals LABOURS een grote ketel bezitten, die weinig werkte, terwijl deze van DOTREMENT die steeds tussen 2,2 en 2,6 p. schommelde nooit stil stond. Om nu de hoeveelheid bier te kennen die individueel door de Hoegaardse brouwers jaarlijks vervaardigd werd, kon de hand gelegd worden op zeer interessante gegevens uit de brouwregisters van 1736 en 1737 (1) waarvan hieronder een uittreksel, opgemaakt in volgorde, volgens de grootste brouwers uit die tijd.

(1) SGL/Hoeg. reg. 4280 en 4283 voor 't jaar 1736
reg. 4237 en 4274 voor 't jaar 1737

Brouwjaar 1736

Volgorde	Brouwerij	Aantal brouwsels (2)	Taks per brouwsel (3)	Totale taks (4)
1	Sweerts	115 (42)	x 28 (3,4)	= 3.220
2	Gr. Paenhuys	105 (0)	28 (3,4)	2.940
3	Dotremont	117 (50)	22 (2,6)	2.574
4	Gr. Molen	83 (34)	28 (3,4)	2.324
5	Van Nerum	92 (42)	25 (3,1)	2.300
6	Van Simphoven	98 (56)	23 (2,7)	2.254
7	Op de Beek	80 (41)	23 (2,7)	1.840
8	De Engel	66 (45)	25 (3,1)	1.650
9	Henri Nijs	63 (28)	23 (2,7)	1.449
10	Rega	62 (0)	21 (2,5)	1.302
11	Loosen	67 (32)	19 (2,3)	1.273
12	Bietens	49 (8)	23 (2,7)	1.127
13	H. V. Autgaerden	48 (44)	23 (2,7)	1.044
14	We Nijs	36 (21)	28 (3,4)	1.008
15	Kryters	57 (20)	17 (2,1)	969
	Labours	21 (12)	25 (3,1)	525

Hieruit merken wij op dat SWEERTS de grootste brouwer was en dat DOTREMONT met zijn kleine ketel 2.049 amen (= 272.517 l.) meer brouwde dan LABOURS met zijn grote ketel. Uit deze statistieken blijkt ook dat 't groet paenhuys en Rega uitsluitend huurbrouwsels vervaardigden.

Brouwjaar 1737

1	Sweerts	103 (48)	x 25 (3,1)	= 2.575
2	Dotremont	130 (50)	19 (2,3)	2.470
3	Van Nerum	102 (48)	22 (2,6)	2.244
4	G. Van Simphoven	99 (56)	20 (2,4)	1.980
5	Groet Paenhuys	78 (0)	25 (3,1)	1.950
6	Paenhuys o/d Beek	92 (42)	18 (2,2)	1.656
7	Grote Molen	66 (37)	25 (3,1)	1.650
8	de Engel	61 (45)	22 (2,6)	1.342
9	Kryters	85 (0)	15 (1,7)	1.275
10	Bietens	62 (4)	20 (2,4)	1.240
11	H. Nijs	59 (27)	20 (2,4)	1.180
12	H. Van Autgaerden	53 (53)	20 (2,4)	1.060
13	Loosen	61 (34)	16 (2)	976
14	Rega	57 (0)	16 (2)	912
15	Struys	51 (38)	15 (1,7)	765
16	We Nijs	29 (21)	25 (3,1)	725
17	J. Van den Bempt	45 (15)	16 (2)	720
18	We Van Simphoven	43 (43)	16 (2)	688
19	Schepers	29 (7)	20 (2,4)	580
20	Van Hagendoren	49 (43)	10 (1,2)	490

- (2) het cijfer tussen haakjes geeft het aantal brouwsels voor eigen gebruik en verkoop, zodat het verschil het aantal huurbrouwsels aangeeft. (vervolgt)
- (3) berekend in schellingen, terwijl het getal tussen haakjes, de taks in patacons weergeeft (1 patacon = 8 schellingen)
- (4) Vermits het "stuck bier" in 1736 met 3 sch. stond belast, stemt de totale brouwtaks overeen met het aantal amen (1 stuk = 3.133 l.) - Bv. voor Sweerts : $3.220 : 3 = 1073$ stuck of $3.220 \times 133 = 428.260$ l. Om nu de ketelinhoud van een bepaalde brouwerij te kennen, volstaat het de taks per brouwsel (in sch.) te : door de taks per stuck (dit is de totale betaalde brouwtaks : door het aantal stuck). Bv. voor Sweerts : $28 : \frac{3220}{1073} = 28 : 3 = 9$ stuck - 1 amen of 28 amen of 3.724 l. Gezien het stuck bier aan 3 sch. stond belast, hebben we $9,1 \text{ stuck} \times 3 = 27 + 1 = 28$ sch. of 3,4p. taks per brouwsel op de ketel van Sweerts.